

Søknad om sluttbedømmelse

Open Form – en utvidet utøverrolle

**Else Olsen Storesund
Universitetet i Bergen – Institutt for musikk
September 2014**

Søknad om fremstilling til sluttbedømmelse

Jeg vil med dette søke om å få fremlegge mitt stipendiatprosjekt *Open Form – en utvidet utøverrolle* for sluttbedømmelse.

Grunnlag for bedømmelse

Jeg ber om at prosjektet vurderes ut i fra revidert prosjektbeskrivelse, godkjent av programstyret 2014. Som beskrevet i revidert prosjektbeskrivelse er det tre deler som vil presenteres for sluttbedømmelse, som jeg her redegjør for nedenfor. I tillegg vil det være tilgjengelig dokumentasjon fra delkonserter.

Jeg vil gjøre oppmerksom på en vesentlig endring ifht. revidert prosjektbeskrivelse, og det er at jeg ønsker å slå sammen den kunstneriske presentasjonen med min kritiske refleksjon.

Forslag til presentasjon av kunstnerisk sluttresultat

Prosjektet vil presenteres i tre deler:

1. Avslutningskonsert og refleksjon.

Jeg ønsker altså å presentere mitt kunstneriske avslutningsprosjekt samtidig med min kritiske refleksjon. Denne presentasjonen vil ha en annen form og varighet enn en vanlig konsert. Hele arrangementet vil vare ca. 3 timer, med servering av enkel mat og drikke underveis. Publikum vil ha muligheten til å komme å gå etter eget ønske.

Refleksjonen vil bli fremført muntlig mellom verkene i løpet av konserten. Jeg ønsker å presenteres delvis som en monolog, og delvis som en dialog mellom Christian Wolff og meg.

Konsert og refleksjon vil bli dokumentert med lydopptak og videoopptak og vil være offentlig tilgjengelig i ettertid.

Innhold i refleksjonen:

I refleksjonene vil jeg redegjøre for plassering av eget kunstnerisk ståsted/arbeid i forhold til eget fagfelt nasjonalt og internasjonalt. Jeg vil redegjøre hvordan prosjektet bidrar til fagutviklingen i feltet og jeg vil gjøre en refleksjon over prosessen i prosjektet. Her vil ulike emner blir presentert, blant annet:

- kunstneriske valg og vendepunkt
- bruk av teori
- dialog med ulike nettverk og fagmiljø

Konsertprogrammet er følgende:

- Christian Wolff, nytt verk, urfremføring. Skal leveres 15. januar 2015.
- Christian Wolff, *Edges* (1967)
- John Cage, *Four6* (1992)
- Cornelius Cardew, utdrag fra *Schooltime Compositions*
- Pauline Oliveros, utdrag fra *Dissolving your Earplugs*
- Else Olsen S., *Lotto S.E.L.* (2010)

Det er mulig at det må gjøres noen forandringer i verksammensetningen når vi ser hva slags verk vi får fra Wolff. Edges må muligens tas ut hvis det nye verket krever det.

Utøvere forøvrig:

- Christian Wolff, piano, preparert piano, melodica

- Sigyn Fossnes, fiolin
- Maja Ratkje, vokal og elektronikk
- Mia Göran, fløyte
- Øyvind Skarbø, perkusjon
- Lisa Dillan, vokal
- Michael Duch, kontrabass
- Guro Moe, kontrabass

2. Innspilling: *Lotto S.E.L.*

Denne innspillingen er med fordi den viser det samme verket som skal spilles på avslutningskonserten, men i to ulike fremføringer. Den inneholder også noen andre verk av Wolff, Cardew og Oliveros som ikke er med på avslutningskonserten.

3. Håndbok. En kortfattet innledende guide til utøvere som trenger en første innføring i sitt møte med Open Form.

Forslag til tidspunkt for bedømmelsen

Offentlig presentasjon av det kunstneriske sluttresultat: 15. mars 2015, Bergen Kjøtt, Bergen. I samarbeid med Borealis festival.¹

Ferdigstillelse av det øvrige materialet: Senest 1. mai 2015

Obligatorisk del

Deltakelse på fellessamlinger:

- Høst 2006, med presentasjon
- Vår 2007
- Høst 2007
- Vår 2008, med presentasjon
- Høst 2009, med presentasjon
- Vår 2014, med presentasjon

Jeg har ellers deltatt på:

- De obligatoriske interne samlingene for stipendiater ved NMH. GA har ikke tilsvarende samlinger.

Kurs:

- Tekst- og sjangerforståelseskurset til Søren Kjørup 27. - 29. november 2006
- Basiskurs i høgskolepedagogikk ved Norges musikkhøgskole. Siste samlingen av kurset gjenstår og skal holdes desember 2015.

Konferanse:

- Sensous Knowledge, Os, 22.-24. September 2009

Vedlegg:

Vedlegg 1: Undervisning og faglig formidling,

Vedlegg 2: Offentlige konserter

¹ Til orientering er det gjort en avtale med Borealis og Christian Wolff mht. den oppsatte dato for avsluttende konsert. Det er praktiske omstendigheter omkring Borealis festival, som holdes 12.-15. mars som er avgjørende for dette, samt Wolffs mulighet for deltakelse denne datoen. Han kommer direkte fra en annen event i USA for å delta i mitt prosjekt.

Prosjektsammendrag

Faglig fokus

Det faglige fokuset i prosjektet har vært tolkning og interpretasjon av Open Form-komposisjoner. Arbeidet har tatt utgangspunkt i New York-skolen, bestående av John Cage, Christian Wolff, Earle Brown og Morton Feldman, og noen sentrale verk fra perioden 1950-1970,² samt utvalgte verk av komponistene Cornelius Cardew og Pauline Oliveros.

En del av prosjektet har vært musikkhistorisk, ved at jeg har forsøkt å forstå tenkemåte og framføringspraksis ut i fra den tidsånden som rådet i New York på den tiden. Dette har vært mulig særlig takket være Christian Wolff, med sin førstehåndskunnskap om hva og hvorfor ting skjedde som de gjorde.

En annen del av prosjektet, og kanskje den viktigste, har bestått i å løfte fram og aktualisere Open Form som sjanger, og å spre kunnskap om denne måten å musisere på blant musikere og publikum. Det har vært viktig for meg å vise at Open Form ikke er en ide som er avgrenset til en spesiell historisk periode, men en sjanger som er høyst oppegående og aktuell også for dagens musikere og publikum.

En tredje del av prosjektet har vært å stake ut en mulig vei videre for selve sjangeren Open Form. Dette har jeg gjort ved å få unge komponister til å skrive nye verk, og ved selv å bidra med nye komposisjoner.

Improvisasjon og komposisjon har vært en naturlig del av prosjektet. Særlig gjennom improvisasjon og komposisjon i samspill og samtaler med Wolff og Oliveros har jeg tilegnet meg kunnskap og utviklet ferdigheter som jeg nå deler i møte med publikum, andre utøvere og studenter.

Sentrale problemstillinger

I revidert prosjektbeskrivelse fra 2014 fremstilles problemstillingen slik:

Hvilken kompetanse stilles til en utøver av verk i Open Form?

Abstrakt kompositorisk tenkning med en intuitiv instrumentalt teknisk holdning

Jeg har min bakgrunn fra den klassiske tradisjonen med tradisjonell opplæring derfra. I dette miljøet er det sterke meninger om utøving og interpretasjon. Dette er naturlig i en opplæringstradisjon hvor mester-svenn-opplæringen står sterkt, og jeg har selv nytt godt av denne måten å lære på. I Open Form-prosjektet er min erfaring at det ikke betyr så mye hvilken tradisjon utøverne kommer fra. Jeg har jobbet like godt med jazzutøvere, lydkunstnere og andre improvisasjonsutøvere som med klassiske utøvere. Faktisk har det vært en styrke for et ensemble at utøverne har kompetanse fra ulike områder.

Det viktigste er å ha evnen til å kombinere en abstrakt kompositorisk tenkning med en intuitiv instrumentalt teknisk holdning, og forene dette i en spontan framføringssituasjon.

Generell musikerkompetanse

Selv om det ikke er nødvendig i alle verk, er det min erfaring at det er en fordel at utøverne har generell musikerkompetanse. Jeg har spilt lite med ikke-musikere, og det er kanskje en svakhet med denne påstanden. Men de dialogene og

² Prosjektet inkluderer også noen senere verk av John Cage og Pauline Oliveros.

samspillsituasjonene jeg har hatt med utøvende musikere hadde ikke vært mulig å ha med uskolerte utøvere. I et annet prosjekt kunne det vært interessant å teste ut dette, men i dette prosjektet har jeg lagt generell musikerkompetanse som grunnlag for utøvingen. Jeg hadde heller ikke greid å tilegne meg den kompetansen jeg har nå dersom jeg ikke hadde kunnet bruke min musikerkompetanse i møte med Wolff og Oliveros.

Bred fagkunnskap

Som utøver vil jeg alltid argumentere for at det intuitive skal ha en stor rolle i enhver fremføring. Men jo bredere kunnskap om stil, sjanger og ulike fremføringspraksiser, desto større frihet har utøveren til å utfolde seg innenfor og utenfor rammene. Brede kunnskap gir bredere handlingsrom.

Åpen holdning

Det er en åpenbar fordel å ha en spørrende og oppdagerorientert grunnholdning i møtet med Open Form-verk.

I stedet for å vise at man har full beherskelse av både instrumentet og sjangeren (eller vise hvor flink og oppfinnsom man er), må utøveren ha mot og vilje til å gå inn i noe ukjent og usikkert, og tørre å gi fra seg kontrollen.

Min erfaring er at mange musikere er alt for opptatt av å måtte finne på noe nytt. Det er ikke verken nødvendig eller mulig alltid å være banebrytende. En slik holdning kan lett utvikle seg til å bli mer hemmende enn frigjørende.

1. Hva kan være praktiske og hensiktsmessige ferdigheter i innstudering og framføring av Open Form-verk?

Instrumentalteknikk

Cage brukte selv uskolerte musikere i mange av sine fremførelser, det samme gjør Oliveros, som også bruker barn i sine fremføringer. Oliveros forteller alltid med stor glød om barn som hun spiller med og hvordan deres tilnærming til lyd og det å lage lyd som noe helt annerledes enn det skolerte musikere gjør. Det betyr ikke at skolering er en ulempe, tvert i mot. Barn har absolutt begrensninger i forhold til mange verk og har på mange områder ikke de samme mulighetene som skolerte musikere. Men det er også en fordel at den skolerte musikeren klarer å legge bort det skolerte noen ganger. Først da tror jeg at man kan oppnå ekte virtuositet i et Open Form-verk.

Noen verk krever spesielle instrumenter, men ofte er ikke instrumentene spesifisert og man bruker de instrumentene man vil. Men dersom verket det er spesifisert for for eksempel piano, så er det en fordel at man har kompetanse og hensiktsmessige teknikker på dette instrumentet. Verkene er samlet sett svært ulike og krever ulike tilnæringsmåter også når det gjelder instrumentalteknikk.

Utradisjonelle spilleteknikker

Min erfaring sier at det i mange verk er nødvendig å gå utover tradisjonelle spilleteknikker. Utradisjonelle spilleteknikker innebærer at utøveren må ha god kunnskap om sitt eget instruments fysiske, klanglige og tekniske egenskaper, og er noe som må øves på på lik linje med tradisjonell instrumentalteknikk.

Partituranalyse

Ethvert partitur krever en form for analyse før man starter innstuderingen og

underveis i prosessen. I arbeidet med et Open Form-verk må utøveren ha ulike teknikker for partituranalyse. Utøveren må ofte kunne tenke form og oppbygning på andre måter enn ved tradisjonell partituranalyse. Partituranalysen foregår ofte som en kontinuerlig prosess samtidig som selve utøvingen foregår.

Komposisjon og improvisasjon

Komposisjon og improvisasjon er viktige teknikker i arbeidet med Open Form. Dette omtales i delspørsmål 2., nedenfor.

2. I hvilken grad, og på hvilken måte, inngår improvisasjon og komposisjon i interpretasjonen av Open Form-verk?

Improvisasjon og komposisjon inngår nesten alltid som en del av fremføringen i et Open Form-verk, enten man bestemmer mye av fremførelsen på forhånd eller man gjør intuitive interpretasjoner rett på scenen. Det betyr ikke at verket stiller krav til at utøveren også skal være en dreven komponist eller improvisatør.

Ordet *improvisasjon* leder ofte tanken i retning av jazzimprovisasjon, som i ensemblesammenheng betyr at man skal musisere *sammen*. Å hele tiden lytte til sine medmusikere er en vesentlig del av improvisasjonskunsten. Cage brukte imidlertid begrepet improvisasjon også i betydningen at utøveren skulle utføre sin stemme *uavhengig* av de andre musikerne. Dette er en form for improvisasjon som ofte faller vanskelig for utøvere med en sterk jazz-bakgrunn.

I løpet av prosjektperioden har en annen problemstilling vist seg stadig tydeligere; nemlig den at Open Form-verk ofte ikke blir tatt alvorlig nok, verken av utøvere eller i institusjonene. I mange av de tilfellene hvor jeg har opplevd at et Open Form-verk er satt på programmet, virker det som om dette bunner i et ønske å ha et innslag av noe eklektisk. Jeg har også erfart at om en utøver først får noe input som gjør at verkets muligheter åpenbarer seg, så er det som en ny dør åpner seg for vedkommende. Jeg synes med andre ord at det er lett å inspirere utøvere til å spille disse verkene, hvis de bare får litt starthjelp.

Bidrar prosjektet til fagutviklingen i feltet?

Prosjektet bidrar til fagutviklingen på følgende måter:

1. Utøving og undervisning

Gjennom hele prosjektperioden har jeg presentert Open Form-verk på konserter og i form av innspillinger. På denne måten har jeg bidratt til å synliggjøre og skape en økt bevissgjøring om denne sjangeren. Jeg har også arbeidet for dette gjennom workshops, seminarer og undervisning, samt åpne øvelser. En åpen øvelse vil si at andre utøvere eller publikum har fått kommet på øvelser og har fått stille spørsmål om det vi gjør. Dette gjorde vi for eksempel da Christian Wolff var i Oslo 2007.

Jeg har arrangert tre Open Form festivaler (2007, 2009 og blir nå arrangert 2014/2015.³). Dette har vært 4-dagers festivaler/symposium og har inneholdt konserter, workshops og seminarer. Disse har fungert som et internasjonalt utstillingsvindu, for både institusjonene jeg har vært tilknyttet og for Norges samtidsmusikkscene. Christian Wolff og Pauline Oliveros har vært gjester ved festivalene.

³ Open Form 2014/2015 er en Strikkfestival. Dvs. at den arrangeres i bolker. Workshop og konsert arrangeres tre ganger 2014, og tre ganger 2015. Poenget er å få samlet publikum over tid og la dem få være med i en lengre prosess.

2. Nye verk

Bestillingsverk fra norske komponister, inkludert egne verk, peker mot fremtiden samtidig som de er med på å levendegjøre en tradisjon.

3. Ensemblebygging og kompetansebygging

Gjennom øvelser, samtaler og fremføringer har jeg delt kunnskap jeg har opparbeidet meg om interpretasjon og sjangerforståelse. I dette arbeidet har jeg hatt et relativt fast ensemble som har opparbeidet seg stor kompetanse i Open Form. Utøverne som jeg har jobbet med har gjennom dette arbeidet også bygget opp sin kompetanse som de bringer videre.

4. Håndbok

En første innføring i Open Form til andre utøvere.

Å spille Open Form-verk er en form for interpretasjon som det er vanskelig å skrive noe om i en lærebok. En håndbok vil imidlertid kunne vise noen grunnleggende inngangsporter for utøvere som gjerne ellers blir skremt av annerledesheten i slike verk på grunn av sin manglende erfaring med en slik arbeidsmåte.

5. Førstehåndsinformasjon

Gjennom å arbeide tett på Wolff og Oliveros har jeg tilegnet meg mye taus kunnskap. Det første året av stipendiatet bodde jeg i USA og tidvis privat hos Wolff. Mange små detaljer i vedrørende tolkning og interpretasjon er blitt en del av min kunnskap, uten at det går an å redegjøre for det på en enkel måte. Dette er taus førstehåndskunnskap som ikke en gang mesterne selv kan redegjøre for, som jeg nå tar med meg videre i møte med studenter og andre utøvere.

Offentlig presentasjon av sluttresultat

Den avsluttende konserten vil bli holdt under Borealis Festival, 15. mars 2015, inkludert refleksjon. Christian Wolff kommer og deltar på konserten og skal også skrive et nytt verk som vil bli fremført. Refleksjonen vil bli fremført under konserten og vil bli fremført muntlig.

Webside, www.elseolsenS.com, hvor publikum kan finne info om Open Form, tekster, håndbok og dokumentasjon i lyd og bilde, innspillinger.

Det vil også gjøres en offentliggjøring via Research Catalogue, (www.researchcatalogue.net), for en sikker og stabil tilgjengelighet av resultat og dokumentasjon.

Vedlegg 1 Undervisning og faglig formidling

2014

22. mars 2014. Open Form-workshop for barn, ved Borealis, Bergen

14. mars 2014. Open Form-workshop for masterstudenter ved Griegakademiet – Institutt for musikk, med påfølgende konsert ved Borealis uken etter.

2011

1. mars 2011. Workshop og konsert. Nyttig notasjon. M/Mia Göran og Kjell Samkopf. Drivhuset, Oslo.

2010

27. august 2010:

Workshop Open Form, under festivalen "Sound of a Cage". Stavanger, Bjergsted - Institutt for musikk og dans.

19. februar 2010 Seminar/foredrag ved Griegakademiet – Institutt for musikk. Open Form: Tradisjon og interpretasjon, for masterstudenter.

18. mars 2010 Seminar/foredrag ved Griegakademiet – Institutt for musikk for samtidsmusikklassen. Presentasjon av preparert piano. Open Form: tradisjon og interpretasjon.

12. mai 2010 Underviste masterstudenter på NMH i ensemble og samtidsmusikkinterpretasjon med fokus på Open Form: tradisjon og interpretasjon.

11. november 2010 Seminar Griegakademiet – Institutt for musikk for komposisjonsstudenter og pianister. Presentasjon preparert piano. Open Form: tradisjon og interpretasjon.

2009

29. november, NMH, Oslo.

Deep Listening-workshop, med Pauline Oliveros

27. november, seminar ved Notam, Oslo

Del I: Intervju og spørsmål til Pauline Oliveros

Del II: Deep Listening-øvelser med Pauline Oliveros.

Oktober 2009, Open Form – tradisjon og sjangerforståelse med vekt på John Cage. Ved Universitetet i Oslo – Institutt for musikkvitenskap.

Høst 2009, Workshop Open Form og interpretasjon, ved NMH, valgmenet Improvisasjonsbasert samtidsmusikk I/II, ansvarlig var Rolf Erik Nystrøm.

Høst 2009, Open Form, mesterklasse ved Barratt Dues musikk institutt

2008

Vår 2008, Open Form, mesterklasse ved Barratt Dues musikk institutt

2007

17.-18. november 2007, Universitetet i Stavanger – Institutt for musikk og dans.

Open Form-workshop og konsert med Unge talenter.

2. juni 2007: Kvindelige studenters sangforening med gjester Sigrun Eng and Else Olsen S.

Sound Painting-workshop og konsert.

Vår 2007, Open Form-workshop og interpretasjon, ved NMH, valgmenet Improvisasjonsbasert samtidsmusikk I/II, ansvarlig var Rolf Erik Nystrøm.

10. mars 2007, Open Form-festivalen, Atriet, Kongens gate, Oslo.

Workshop og Åpen øvelse, med Christian Wolff og ensemble.

15. februar 2007. Foredrag og Workshop Manhattan School of Music. Open Form, notasjon og interpretasjon.

Vedlegg 2 Offentlige konserter

2014

8. mars 2014. Birthday Party – Christian Wolff. Huskonsert, Bergen, ved Borealis.

2011

Fire konserter med materialeksperimenter, MAX-Patch og eget verk, *Papirflyet* (2011).

10. november 2011, Dokkhuset Scene, Trondheim

9. November 2011, Sandnes kulturhus

7. november 2011, Haugesund billedgalleri

2. november 2011, ROM for kunst og arkitektur, Oslo

2010

Lotto S.E.L., eget Open Form-verk. Med Sigyn Fossnes (fiolin) og Leketøysorkester.

6. mai 2010, Toten.

10. juni 2010, Drivhuset, Oslo.

22. november 2010, Knøderen, Bergen

17. august 2010, Oslo jazzfestival, Deichmanske bibliotek

Skygger, et Open Form-verk skrevet sammen med Guro Moe (bass) og Maja Ratkje (vokal).

9. oktober 2010, Avgarde, Verftet, Bergen

Papirflyet, eget Open Form-verk.

3. og 4. september 2010, Heerlen, Holland, ved Schunck museet, The John Cage Exhibition, *The Anarchy of Silence*.

Fremføring av

John Cage, Exerpts from *Sonatas and Interludes* (1946-48)

Christian Wolff, *Edges* (1967)

Else Olsen S. *Lotto S.E.L.* (2009)

Else Olsen S. *Erte*. For bedehusgafler, erter og piano. (2008)

4th of september 2010:

28. august 2010, Stavanger kunstforening. Festival: Sound of a Cage.

Else Olsen Storesund og Sigyn Fossnes, sammen med Song Circus.

Fremføring av

Christian Wolff, *Burdocks* (1974)

Else Olsen S., *Lotto S.E.L.* (2009)

25. februar 2010:

Fremføring av John Cage, Exerpts from *Sonatas and Interludes* (1946-48)

Ved Henie Onstad Kunstsenter, JohnCage-utstillingen *Stillhetens anarki*.

2009

29. november 2009, konsert ved NMH.

Fremføring av Pauline Oliveros, *Sound Fishes* (1992).

Guro Moe, kontrabass

Lisa Dillan, stemme

Jacob Felix Heule, perkusjon

Kyrre Heldal Karlsen, lys
Else Olsen S., preparert piano, Leketøysorkesteret

28. november 2009, konsert i Markus kirke, Oslo, samarbeid med Ny musikk.
Fremføring av Pauline Oliveros, *Horse Sings from Cloud* (1983)

Utøvere:

Pauline Oliveros, akkordeon og EIS
Tony Dryer, kontrabass
Guro Moe, kontrabass
Jacob Felix Heule, perkusjon
Børre Mølstad, tuba, theremin
Kristin Andersen, trompet
Lisa Dillan, stemme
Frode Haltli, akkordeon
Maja Ratkje, stemme
Sigyn Fossnes, fiolin
Harald Fetveit, elektronikk
Håvard Skaset, gitar
Michael Duch, kontrabass
Kristain Skårbrevik, gitar
Mia Göran, fløyte
Yoann Pencilé, dukker
Yngvild Aspeli, dukker
Kyrre Heldal Karlsen, lys
Else Olsen S., preparert piano, Leketøysorkesteret

26. november 2009, Den Norske Opera & Ballett, Oslo, performance og konsert i
Foajeen.

Fremføring av Else Olsen S., *Liquid Vapor* (2009), et verk skapt delvis i samarbeid
med utøverne:

Pauline Oliveros, akkordeon og EIS
Guro Moe, kontrabass
Maja Ratkje, stemme og theremin
Victoria Johnson, el-fiolin
Alexander Refsum Jensenius, elektronikk
Yoann Pencilé, dukker
Yngvild Aspeli, dukker
Kyrre Heldal Karlsen, lys
Else Olsen S., preparert piano, Leketøysorkesteret

29. januar 2009, Ilios, Harstad kulturhus

Urfremføring av Else Olsen S. *Lotto Ernst* (2008).

Sammen med Ensemble Ernst og barn fra Borkenes skole

2008

24. september 2008, Dokkhuset, Trondheim kammermusikkfestival
Urfremføring av Rolf Wallin, *Phonotope 5* (2008), for to klaver.

25. september 2008, Dokkhuset, Trondheim kammermusikkfestival.
Fremføring av

Øyvind Torvund: *Maploop* (2008) (WP)

Bjørn Thomas Melhus: *"U - the Play"* 2007

Lene Grenager "*Moving the stones*" (2008) (WP)

Utøvere:

Michael Duch, kontrabass
Øyvind Storesund, el-bass
Victoria Johnson, el-fiolin
Else Olsen Storesund, preparert piano

2007

3. juni 2007, Aulaen, Oslo.

Sound Painting-prosjekt med Kvindelige studenters sangforening, sammen med Sigrun Eng.

23. mai 2007, Norges musikkhøgskole, Oslo.

Eksamen i komposisjon, videreutdanningskurs. I teorien er ikke denne konserten del av stipendiatprosjektet, men siden komposisjonen og interpretasjonen er så nært knyttet til stipendiatprosjektet lat jeg den vært med likevel. I Ronnie Smiths dokumentar *Rules and Rebels*, som vil være del av min refleksjon, er samtaler og arbeid i forkant av denne eksamen tatt med, samt konserten i seg selv.

Verk: *Less* (2005), Else Olsen S.

Utøvere:

Sigyn Fossnes, fiolin
Lisa Dillan, vokal
Guro Moe, kontrabass.

13. mai 2007, The Stone, New York, USA.

Improvisasjon.

Utøvere:

Pauline Oliveros, akkordeon
Fred Frith, preparert gitar
Else Olsen S., preparert piano

12. mai 2007, The Stone, New York, USA.

Improvisasjon.

Utøvere:

Pauline Oliveros, akkordeon.
Else Olsen S., preparert piano.

13. april 2007, Alternative Books, New York, USA.

Everything has four sides II

Improvisasjon.

Utøvere:

Pauline Oliveros, akkordeon
Chrisitan Wolff, preparert piano
Øyvind Storesund, kontrabass
Else Olsen S. preparert piano

13. april 2007, Greenwich House of Music, New York, USA.

Everything has four sides I

Improvisasjon.

Utøvere:

Pauline Oliveros, akkordeon

Chrisitan Wolff, preparert piano

Øyvind Storesund, kontrabass

Else Olsen S. preparert piano

13. mars 2007, Open Form-festivalen.

Parkteateret, Oslo.

Urfremføringer av norske komponisters Open Form-verk.

Bjørn Thomas Melhus, *U – The Play*. (2007)

Christian Jaksjø, *Multitude. [Kammerspill 4.1]*, (2006/2007)

Rune Bekkhus, *Diktet*, (2007)

Julian Skar, *Egotripped*, (2007)

Utøvere:

Christian Wolff, piano

Lene Grenager, cello

Michael Duch, kontrabass

Øyvind Storesund, kontrabass

Håkon Thelin, kontrabass

Frode Haltli, akkordeon

Rolf Erik Nystrøm, saksofon

Sigyn Fossnes, fiolin

Else Olsen S., piano

11. mars 2007, Open Form-festivalen.

Norges musikkhøgskole, Oslo.

Earle Brown, Utdrag fra *Foilo: December 52* (1952)

Christian Wolff, *Edges* (1968)

Cornelius Cardew, utdrag fra *Schooltime compositions*, (1967)

John Cage, *Variations III*, (1962)

Else Olsen S., *Less*, (2005)

Utøvere:

Christian Wolff, piano og melodica

Lisa Dillan, vokal

Liv Runesdatter, vokal

Martin Aaaserud, preparert gitar og computer

Kristian Skårbrevik, gitar

André Castro, computer

Mia Göran, fløyte

Kjell Tore Innervik, perkusjon

Kjell Samkopf, perkusjon

Michael Duch, kontrabass

Øyvind Storesund, kontrabass

Sigyn Fossnes, fiolin

Frode Haltli, akkordeon

Alexander Refsum Jensenius, musikkballer
Else Olsen S., preparert piano og hardingfele

10. mars 2007, Open Form-festivalen.
Atriet, Kongens gate, Oslo.

Cornelius Cardew, *Treatise*, (1963–67).
Christian Wolff, *Edges*, (1968)
Christian Wolff, *Metal and Breath*, (2007)
John Cage, *Four6*, (1992)
Christian Wolff, *Burdocks*, (1970–71)

Utøvere:

Christian Wolff, piano og melodica
Lisa Dillan, vokal
Liv Runesdatter, vokal
Martin Aaaserud, preparert gitar og computer
Kristian Skårbrevik, gitar
Håvard Skaset, gitar
André Castro, computer
Mia Göran, fløyte
Kjell Tore Innervik, perkusjon
Kjell Samkopf, perkusjon
Michael Duch, kontrabass
Øyvind Storesund, kontrabass
Guro Skumsnes Moe, kontrabass
Sigyn Fossnes, fiolin
Frode Haltli, akkordeon
Alexander Refsum Jensenius, musikkballer
Else Olsen S., preparert piano og hardingfele